

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.118/2010/8.sz.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2010. április 12-én megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és kihirdette az alábbi

ítéletet:

Az életveszélyt okozó testi sértés bűntette miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. december 10-én kihirdetett 19.B.333/2008/52.számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A vádlottal szemben első fokon kiszabott börtönbüntetés és a mellékbüntetés tartamát egyaránt 5 (öt) évre súlyosítja.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 13.000 (tizenháromezer) Ft - a vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a rendelkező részben írt határozatával vádlottat a Btk.170.§ (1) bekezdése és az (5) bekezdés első fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés bűntette miatt 3 év 4 hónap börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Elrendelte a vádlott kényszergyógyítását, rendelkezett a lefoglalt bűnjel elkobzásáról és kötelezte a terheltet 241.114 Ft bűnügyi költség viselésére.

Az ítéleti tényállás lényege szerint az alkoholista életmódot folytató, beszámítási képességében azonban nem korlátozott, többszörösen büntetett, erős testalkatú vádlott 2007. május 22-én 20 óra tájban a , Széchenyi utca 37. szám alatti lakásukon szóváltást követően egy akácfa karóval közepes-nagy erővel úgy bántalmazta több ízben idős édesanyját, hogy a sértett súlyos, életveszélyes koponyasérülést szenvedett. A vádlott az eszméletlen sértetthez még aznap 23 órakor segítséget kért a szomszédoktól, azonban a korábbi indokolatlan kérések miatt nem hívtak orvost. Másnap a vádlott reggel 8 óra körül telefonált a mentőknek, akik a sértettet kórházba szállították, ahol ellátták.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása érdekében, a vádlott felmentés, a védő elsődlegesen felmentés, másodsorban a büntetés enyhítése végett jelentettek be fellebbezést.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.53/2010/1-I. számú átiratában a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezést fenntartotta. A tényállást megalapozottnak, a minősítést törvényesnek tartva, a fő-és mellékbüntetés tartamának felemelését, jogszabályváltozásra hivatkozva a kényszergyógyítás intézkedés mellőzését, egyebekben az ítélet helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezési tárgyaláson az ügyész a vádhatósági fellebbezést azon módosítással tartotta fenn, hogy a vádlott cselekményét emberölés büntette kísérletének indítványozta minősíteni, ezen túl a büntetések súlyosítására, egyéb részben pedig a határozat helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú tárgyaláson a vádlott és a védő a fellebbezést szintén fenntartották. A védő elsődlegesen bizonyítottság hiánya miatt a terhelt felmentését, másodlagosan a büntetés enyhítését indítványozta.

Az ügyészi fellebbezés - a súlyosításra irányulóan - alapos, a védelmi jogorvoslatok azonban alaptalanok.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált.

A felülbírálat során megállapította, hogy a megyei bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le.

Ügyfelderítési kötelezettségének nagyrészt eleget tett. A megállapított tényállás azonban részleges felderítetlensége és kisebb iratellenessége miatt részben megalapozatlan.

Felderítetlen a tényállás, mert az elsőfokú bíróság az orvos szakértői bizonyítás keretében nem tisztázta megfelelő mélységben, hogy a vádlott általi segítségkérés, majd az orvosi-kórházi ellátás közrehatott-e a sértettnél a halálos eredmény elmaradásában.

A vádlott előéleti adatainál pedig nyilvánvaló elírás folytán kisebb iratellenesség volt tapasztalható.

A Be.351.§ (2) bekezdés b) és c) pontjában írt megalapozatlanság azonban a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételével, az orvos szakértő meghallgatásával és az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető volt.

Az ítélőtábla a tényállást a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az alábbiak szerint egészíti ki, illetve helyesbíti.

- A Monori Városi Bíróság 5.B.579/1997. számú ügyében elbírált bűncselekményt a vádlott 1997. március 3-án követte el.

- A Dabasi Városi Bíróság 5.B.250/2001. számú ügyében jogerősen kiszabott 2 év 4 hónap börtönbüntetésnél mellőzi a büntetés letöltésére vonatkozó adatokat.
- A Dabasi Városi Bíróság 6.B.410/2000. számú ügyében jogerősen kiszabott 1 év 2 hónap börtönbüntetésnél szintén mellőzi a feltételes szabadságra bocsátás időpontjával kapcsolatban írtakat.
- Megállapítja, hogy a vádlott a Dabasi Városi Bíróság 6.B.37/2002. számú összbüntetési ügyében megállapított 2 év 7 hónap 15 nap börtönbüntetésből szabadult a Fejér Megyei Bíróság F.1507/2002. számú végzése nyomán feltételes szabadságra bocsátással 2002. szeptember 28-án. A feltételes szabadság 2003. szeptember 27-én járt le.
- A vádlott ellen jelenleg a Berettyóújfalui Városi Bíróságon 9.B.458/2009. számon folyik előzetes letartóztatása mellett elsőfokú büntetőeljárás erőszakos közönség bűntettének kísérlete miatt, melynek sértettje szintén a terhelt anyja.
- A 6. oldalon alulról a második bekezdést annyiban helyesbíti, illetve egészíti ki, hogy vádlott sérülésénél az orvosi ellátás közrehatott az életveszély elhárításában. A szakszerű orvosi terápia hiányában a sértett halála bekövetkezhetett volna.

A tényállást az ítélet tábla a vádlott előéleti adatainál az erkölcsi bizonyítvány és a csatolt büntetőíratok tartalma alapján egészítette ki.

A sértett sérüléseinél az életveszélyes eredmény elhárítása kapcsán a kiegészítés Dr. Herczeg László orvos szakértő által az elsőfokú bíróság előtt előterjesztett, illetve a másodfokú tárgyaláson előadott véleményen alapult. A szakértő már a megyei bíróság előtt is kifejtette, hogy orvosi terápiára szükség volt az életveszélyes állapot kezeléséhez, ezáltal a halálos eredmény elhárításához. Mindezt a fellebbezési tárgyaláson is megerősítette.

A kiegészítéssel és helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú ítékezés alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság a lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, igen részletesen, a logika szabályai szerint értékelte. Gondosan elemezte az egymást támogató és az egymással szemben álló bizonyítékokat. Helyesen döntött, amikor a vádlott tagadásával szemben a tényállást sértettnek a cselekmények fő pontjait érintően konzekvens vallomásra alapította, mely bizonyítékot nagyrészt alátámasztottak a tanúvallomások, az okirati bizonyítékok és az orvos szakértői vélemény is.

A védelmi fellebbezés a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be.351-352.§).

A megyei bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jognak.

Az első fokú ítélet indokolása azonban helyesbítést igényel az alábbiak szerint.

A vádlott akkor, amikor a viszonylag nehéz és kemény akáckaróval közepes-nagy erővel több ízben idős, kiszolgáltatott édesanyjára támadt és életveszélyes koponyasérülést okozott, egyenes ölési szándékkal cselekedett. Cselekménye csak azért nem minősül a Btk.166.§ (1) bekezdése és a Btk.16.§-a szerint emberölés bűntettének kísérleteként, mert javára a Btk.17.§ (3) bekezdésének értelmében az önkéntes eredmény-elhárítás állapítható meg. A Btk.17.§ (4) bekezdése alapján ezért vádlott a maradék bűncselekményben, a Btk.170.§ (1) bekezdése és az (5) bekezdés első fordulata szerint valóban az életveszélyt okozó testi sértés bűntettéért büntethető.

Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor nem látta igazoltnak a vádlott ölési szándékát és a vádbeli cselekményt más okok miatt értékelte életveszélyt okozó testi sértés bűntettének.

A vádlott tudattartalmára, ezen keresztül az elkövetéskor aktuális szándékára a Legfelsőbb Bíróság 15.számú Irányelvének útmutatása szerint a feltárható alanyi és tárgyi körülmények alapján lehet következtetést vonni. A vádlotti ittasság miatt a III. számú Büntető Elvi Döntés értelmében az alanyi tényezőket is a tárgyi oldali elemek beható vizsgálata alapján lehet helyesen megítélni.

Jelen ügyben az elkövetés eszköze, a vádlott által kifejtett erőbehátások száma és intenzitása, a támadott testtájék, az okozott igen súlyos koponyasérülés, a sértett kiszolgáltatott személye alapján biztonsággal vonható következtetés a vádlott ölési szándékára, mely nem csupán eshetőleges, de a fenti körülmények alapos figyelembe vételével egyenesnek ítéltető. A Legfelsőbb Bíróság és az ítélőtáblák eseti döntései nyomán hosszú évek óta töretlen abban a bírói gyakorlat, hogy ilyen eszközzel többszörösen fejre támadva, életveszélyes fejsérülést okozva elkövetett támadás az emberölés kísérletét valósítja meg és nem az életveszélyt okozó testi sértést.

Az emberölés bűntettének befejezett kísérlete miatt azonban a vádlott nem büntethető. Az irányadó tényállás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a vádlott már cselekménye után segítséget próbált kérni a szomszédoktól, majd másnap reggel maga hívott mentőket, orvosi segítséget a sértetthez. E magatartás önkéntes-eredményelhárítást jelent. Nyilvánvaló, az orvos szakértői által is megerősített tény, hogy orvosi segítségnyújtás nélkül a sérülések a sértett halálát is eredményezhették volna.

A már kifejtettek szerint a Btk.17.§ (4) bekezdésére utalással a vádlott a maradék bűncselekményt jelentő életveszélyt okozó testi sértés bűntettéért felel.

Az első fokú minősítés így törvényes, azonban téves jogi alapokon nyugszik, melynek helyesbítése szükséges volt.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően helyesen feltárta. Az időmúlás azonban bűncselekmény büntetési tételben is kifejeződő súlyosságára tekintettel érdemben nem enyhíti a büntetést.

A megyei bíróság az egyébként helyesen feltárt súlyosító körülményeknek nem tulajdonított megfelelő nyomatékot, ezáltal a vádlottal szemben eltúlzottan enyhe fő-és mellékbüntetést szabott ki.

Az ittasan idős édesanyjára karóval támadó és életveszélyes sérülést okozó, többszörösen büntetett előéletű vádlottal szemben a törvény szigorát kell alkalmazni, ezért a másodfokú bíróság az ügyészi fellebbezést alaposnak találva a büntetések tartamát egyaránt felemelte a rendelkező részben írtak szerint.

A súlyosítás indokoltsága folytán értelemszerűen a büntetés enyhítésére nem kerülhetett sor, a védelmi fellebbezés így e részben sem volt alapos.

Az ítélet járulékos kérdésekben hozott rendelkezései a jogszabálynak megfelelnek.

Az Btk.2.§-a alapján alkalmazandó, az elkövetéskor hatályos törvényi rendelkezések alapján törvényes a kényszergyógyítás intézkedés alkalmazása is.

Kétségtelen, hogy a 2009.évi LXXX. törvény 56.§ (7) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte a kényszergyógyításról szóló törvényi rendelkezést, a Btk.75.§-át. A módosítás azonban csak 2010. május 1-jén lép hatályba. A jövőben hatályba lévő büntető törvény alkalmazásának nincs helye, ezért az ítéltábla nem mellőzhette az egyébként törvénynek megfelelően elrendelt kényszergyógyítást.

2010. május 1-jét követően az intézkedés végrehajtására már nem lesz anyagi jogi alap, de jelen esetben és időben a még a hatályos szabályok alkalmazásának mellőzésére nincs lehetőség, ezért a fellebbviteli főügyészség észrevételét a másodfokú bíróság e részben nem találta alaposnak. 2010. május 1-jét követően az elsőfokú bíróságnak lesz lehetősége a végrehajthatóság kizártságának megállapítására.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be.372.§ (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be.381.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2010. április 12.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

Dr. Háger Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Gömöri Olivér sk.
bíró

ZÁRADÉK: A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 19.B.333/2008/52.számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a folytán a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2010. április 12.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke